

Μακεδονικά

Τόμ. 1

Κώδιξ Σχολείων Κοινότητας Κλεισούρας

Α. Σ.

doi: [10.12681/makedonika.9201](https://doi.org/10.12681/makedonika.9201)

Copyright © 2016, Α. Σ.

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Σ. Α. (2017). Κώδιξ Σχολείων Κοινότητας Κλεισούρας. *Μακεδονικά*, 1, 500–506.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.9201>

6. Πιστοποιητικὸν Ἀσημάκη Μπιτολισίου τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1841,
 Δι' οὗ βεβαιοῦται ὅτι οὗτος ἐχρημάτισε στρατιώτης ἀπὸ τοῦ 1824 μέχρι τῆς διαλύσεως τῶν ἀτάκτων στρατευμάτων καὶ ὅτι ἔλαβε μέρος εἰς διαφόρους μάχας,

Πιστοποιητικὸν

Ὁ Ἀσημάκης Μπιτολισίος κατοικοδημότης εἰς χωρίον Καπαρέλι Δήμου Πλαταιῶν, ἐπαρχίας Θηβῶν, ἐχρημάτισεν στρατιώτης ἀπὸ τὸ 1824 μέχρι τῆς διαλύσεως τῶν ἀτάκτων στρατευμάτων καὶ ἐπολέμησεν μὲ διαφόρους ὀπλαρχηγούς εἰς πολλὰς καὶ σημαντικὰς μάχας, μὲ Χατζῆ Χρήστον εἰς τὸ Ἰπικὸν μὲ Χατζῆ Μιχάλην ὁμοίως καὶ μὲ Παπάζογλου. Ἐχρημάτισεν καὶ ὑπὸ τὰς ὀδηγίας τοῦ ὑποφαινομένου ἕναν ὀλόκληρον χρόνον εἰς τὴν ἐμπιστευθεῖσάν μοι χιλιαρχίαν ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Γεώργιον Σκουρτανιώτην, καὶ παρευρέθη εἰς τὰς μάχας τοῦ Ἀνηφορίτου, Ὠρωποῦ, Θηβῶν καὶ τελευταῖον τῆς Πέτρας. Ἐφάνη ἄριστος στρατιώτης ἀνδρείος καὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του εὐπειθής. Κατ' αἰτησίαν του καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπαραίτητον χρήσιμον τὸν ἐφοδιάζομεν μὲ τὸ παρόν μας διὰ νὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὅθεν καὶ ὄπου ἀνήκει. Ὁμολογοῦμεν ὅτι καὶ εἰς τὴν μάχην τῆς Πέτρας ἐπὶ Ἰζήμ Πασσᾶ ἔλαβεν μίαν σημαντικὴν πληγὴν κατὰ τὸν δεξιὸν πόδα, καὶ ἔκομε περίπου τῶν τριῶν μηνῶν διὰ νὰ ἰατρευθῇ.

Ἐν Μούλκι, τὴν 20ῆν Ὀκτωβρίου 1841.

(ὑπογρ.) μήτρος στάμου

λοχαγός

Ὁ ὑποστράτηγος

(ὑπογρ.) νικολαὸς κριεζιώτης

Ὅτι γνήσιαί αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Κ. Κ. Νικολ. Κριεζιώτου ὑποστρατήγου καὶ Μήτρου Στάμου λοχαγοῦ.

Θῆβαι, 31 ὀβρίου 1841.

Ὁ Δήμαρχος Θηβαίων

(Τ.Σ.) (ὑπογρ.) Σταμέλος Ν. Βριζάκης

(Γεν. Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, Ἀριστεῖα, 1841, φ. 6, τετρ. 83.)

Α. Σ.

3. ΚΩΔΙΞ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ

(1830 — 1926)

Ἡ Κοινότης Κλεισούρας εἶναι κάτοχος κώδικος, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν Σχολείων ἐπὶ τουρκοκρατίας ἀπὸ τοῦ 1830 κέξῃς δύναται νὰ ἀποβῇ χρησιμώτατος, ὅπως ἐπίσης καὶ διὰ τὰ κύρια ὀνόματα καὶ ἐπωνύμια τῆς κωμοπόλεως ταύτης. Ἀρκετὰ λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ κώδικος τούτου βλέπε εἰς τὸ βιβλίον « Ἀρχεῖα καὶ Βιβλιοθήκαι Δυτικῆς Μακεδονίας » σελ. 131 - 132. Ὡς σημειοῦται ἐκεῖ, εἰς τὸν κώδικα τοῦτον ἀναγράφονται αἱ ὑπὲρ τῶν σχολείων τῆς Κλεισούρας εἰσπράξεις καὶ δωρεαὶ κυρίως μὲν καὶ λεπτομερῶς τῶν ἐτῶν 1834 - 1850, σποραδικῶς δὲ τῶν ἐπομένων μέχρι καὶ τοῦ 1926. Λογαριασμοὶ τινες ὁμῶς ἀναφέρονται καὶ εἰς τὰ ἔτη 1830 - 1833. Ὁ κώδιξ φέρει ἔξωθεν τὸν μεταγενέστερον καὶ μόνον ἓν μῆρει πρὸς τὸ περιεχόμενον του ἀνταποκριόμενον τίτλον: Βιβλίον Ἰσολογοισμῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου

Κλεισούρας αρχόμενον από τὸ ἔτος 1834. Χειρόγραφα πρακτικῶν Σχολικῆς Ἐφορείας, Σχολικῆ Βιβλιοθήκη Κλεισούρας». Πραγματικῶς ἐλάχιστα πρακτικά περιέχει καὶ μόνον τῶν νεωτέρων χρόνων.

Ἡ σφραγίς τοῦ σχολείου, τοῦ «Ἑλληνομουσείου» ὅπως τὸ ὀνόμαζον ἐπισήμως, φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος, περίξ δὲ τὴν ἐπιγραφὴν: ΣΦΡΑΓΙΣ ΕΛΛΗΝΟΜΟΥΣΕΙΟΥ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ· ἄνωθεν δὲ τῆς εἰκόνης τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφὴ: Ο ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ. Πρβλ. τὴν παρατιθεμένην ἐνταῦθα εἰκόνα 1.

τὸ Γύργ τῆς ἑκείνου. Μιτρηλὴ ἀρμύσσα.	64	20,038	20.
ἡνὶ ὑποζητητικῶν παρτίδα	66	47,000	.
<u>ἔξισωσις.</u>	65	124,100	.
φ. κ. α. 203		77	20. 10/10
ὁθεωρησάμεν τὸν ἴσῳ δῶκε			
καὶ σφραγίσαντες αὐτὸν ὑπόσημη.			
Ἄξιμοι: γράμματι Σερμ			
γαβρῆμοι ἰσοδύναμοι			
πλάγιος μ. κ. α. γ. ε.			
οὐλο, α.			

Εἰκ. 1. Ἐκ τοῦ κώδικος τῆς Κοινότητος Κλεισούρας. Θεώρησις λογαριασμῶν.

Αἱ σελ. 24-39 περιέχουν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν μετὰ τὸ ἔτος 1850 συνδρομητῶν τῶν σχολείων Κλεισούρας. Ὡς πρόλογον τοῦ καταλόγου τούτου συναντῶμεν ἐν σελ. 23 τὸν ἑξῆς·

Πρόλογος

«Οὓς μὲν προέγνω, τούτους καὶ προώρισεν, οὓς δὲ προώρισε τούτους καὶ ἐκάλεσε». Ἀπόστ. Π. Ῥωμαίους Κεφ. η'.

«Τὸ κήρυγμα τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, ἀδελφοί, εἶναι ἔργον βαρὺ, εἶναι ἔργον δύσκολον, καὶ διὰ νὰ κηρυχθῇ καθὼς πρέπει, καὶ νὰ λάβῃ τέλος,

Δουάναι		1842.		Ο Ήμισόλιος σιτηνά	
Μην.	Ημέρ.			Μ	Πρόστα. υπ
Μαΐου	1	Επί το Γενικό Διαιτητήν δια τα γει' ομι. φ. 500	-	50	5,750.
1842. Απριλ.	30	• Τμήν Εσόδων γ' Εξόδων υπέρθεσ. δια χρονιαί' τίμων εν σήμερον 2 ^{ος} φ. 40.	12	58	4,30.
		• Τμήν αείτων. δια τα 500. φ. αδιωχμεροντα φ. τα' τρ. 12. αμα' 3		58	250.
Απριλ.	1	• Τμήν Ιδίων. δια τίμων φ. 250 εν 30. Απριλ. φ. 80. α. 11	-	62	6,430.
1842. Απριλ.	30	• Τμήν αείτων. δια τίμων φ. 250 εν 30. Απριλ. φ. 25. α. 11	-	62	1,100.
					275.
					9,865.

Δουάναι		1842.		Ο Ήμισόλιος κίσα	
Μην.	Ημέρ.			Μ	Πρόστα. υπ
Μαΐου	1	Επί το Γενικό Διαιτητήν δια τα γει' ομι. φ. 100. φ. 90.	50	50	1,150.
1842. Απριλ.	30	• Τμήν Εσόδων γ' Εξόδων υπέρθεσ. δια χρονιαί' τίμων εν σήμερον 2 ^{ος} φ. 8.	12	58	90.
		• Τμήν αείτων. δια τα 100. αδιωχμεροντα φ. τα' τρ. 12.		58	50.
		• Τμήν Ήμισόλιου. δια δι' ανουλιρρωσι φ. εν 30. Απριλ. 12.		57	1,290.
		• Το Γενικό τμήν Ήμισόλιου. δια εν 30. Απριλ. 12. αμα' 3		57	700.
		• Τμήν αείτων. δια τίμων φ. 250 εν 30. Απριλ. φ. 25. α. 11		57	2,000.
					90.
					2,090.

Είκ. 2. Έκ του κώδικος της Κοινότητος Κλεισούρας

χρειάζεται μεγάλην δύναμιν, και μ' όλον τούτο ο Θεός δέν ήθέλησε να δώση αυτό τó έργον εις τούς άρχοντας και εις τούς πλουσίους, ούτε εις τούς βασιλείς και τυράνους. χρειάζεται σοφίαν μεγάλην, προκοπήν εις τó λέγειν, και ο Θεός δέν τó έχαρην ούτε εις τούς φιλοσόφους, ούτε εις τούς ρήτορας. εκείνοι, οι όποιοι ανεδέχθησαν αυτό τó έπίπονον και βαρύ έργον, και έλαβαν αυτό τó μέγα έπάγγελμα από τόν Θεόν ήσαν ιδιωται, άμαθεΐς, πτωχοί, ψαράδες, και ταύτην τήν οικονομίαν δέν τήν έκαμεν ή σοφία του Θεου δι' άλλο τι, παρά δια να νικούν οι άσοφοι τούς σοφούς, οι ιδιωται και πτωχοί τούς βασιλείς και δυνάστας, δια να μη δύναται να είπη κανεις ότι ή πίστις των χριστιανών άπλώθη εις τόν κόσμον με τήν ανθρώπινον σοφίαν. τοιαυτα μέσα προώρισεν ο Θεός έξ αρχής και εκλεξε δια να κηρύξουν εις όλα τα έθνη τήν όρθόδοξον πίστιν. ένα μέσον όμοιον εκλεξε εις τόν σημερον έορταζόμενον Ιεράρχην και θαυματουργόν άγιον Σπυριδωνα, αυτός ήταν άμαθέστατος, καθώς διδασκόμεθα από τούς πατέρας της Έκκλησίας μας. άλλ' ο Θεός δια τήν αγιότητά του, δια τας άρετάς του, τόν προώρισεν πριν να γεννηθῆ ακόμη δια να κηρύξη τήν όρθόδοξον πίστιν, και δέν έπήγεν ούτε έδίδαξεν εις πολλά μέρη του κόσμου, καθώς οι απόστολοι, υπήγε δε εκεί μόνον, όπου ήτον ο κόσμος όλος, υπήγε εις τήν Νικαϊαν μεγάλην πόλιν της Βιθυνίας, εις τήν όποιαν ειχε συναχθῆ όλη σχεδόν ή οικουμένη, εκεί εκήρυξε τήν πίστιν των χριστιανών, όχι μόνον με λόγους, αλλά και με θαύμα παράδοξον, κατεντροπίασεν τόν δυσσεβῆ "Αρειον, και τούς όμόφρονάς του, και έστερέωσεν εις τήν ευσέβειαν όλους τούς χριστιανούς, εις μεγάλην άνομβρίαν έκαμε τόν ουρανόν με τας προς Θεόν δεήσεις του να βρέξη, όφιν εις χρυσόν μετέβαλε, τόν Βασιλέα Κωνσταν-

1843.		1843.		1843.	
Μην.	Ημέρ.	Ποσ.	Ποσ.	Ποσ.	Ποσ.
Αυγ.	30.	Από τῶν ἑσόδων τῆς Ἡσέως διὰ χρονικὸν ἔτος.	57.	420.	
Σεπ.	15.	Ἐπί τῶν ἐσόδων τῆς Ἡσέως διὰ τὸ 500. φ. ἐξίτητων	62.	500.	
	α.	Ἐπί τῶν ἐσόδων τῆς Ἡσέως διὰ τὸ 250. τεσσάρων ἑσόδων			
1844.		Ἐπί τῶν ἐσόδων τῆς Ἡσέως διὰ τὸ 260. φ. 280.			
Αυγ.	30.	Ἐπί τῶν ἐσόδων τῆς Ἡσέως διὰ τὸ 250. τεσσάρων ἑσόδων			
		Ἐπί τῶν ἐσόδων τῆς Ἡσέως διὰ τὸ 275. α. 11. φ. 3025.	64.	5885.	
				5885.	
Σύνολον ἑσόδων τῆς Κοινότητος Κλεισούρας 1843.					
		1843.		1843.	
Αυγ.	30.	Από τῶν ἐσόδων τῆς Ἡσέως διὰ τὸ 2000. φ.	55.	2000.	
		Ἐπί τῶν ἐσόδων τῆς Ἡσέως διὰ τὸ 96. φ.	57.	96.	
				2096.	

Εἰκ. 3. Ἐκ τοῦ κώδικος τῆς Κοινότητος Κλεισούρας

τιον ἰάτρευσεν ἀπὸ τὸ πάθος του, τὸν μονογενῆ υἱὸν μίᾳς χήρας ἀνέστησε, ρεύματα ποταμῶν ἐμπόδισε, πεινασμένους ἔθρεψε, καὶ ἄλλας πολλὰς παραδόξους θαυματουργίας ἔκαμεν ἐν ὄσῳ ἐζη, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη, καὶ ὀνομάζεται παρὰ πάντων τῶν εὐσεβῶν θαυματουργός, καὶ ὄχι μόνον τότε ἔθαυματούργησε, ἀλλὰ καὶ τώρα θαυματουργεῖ παραδόξως τὸ ἱερὸν λειψανὸν του εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τὸν πιστεύουν, καὶ τὸν προσκυνοῦν μὲ κατάνυξιν ψυχῆς καὶ εὐλάβειαν, ὅλας ταύτας τὰς ἀγίας θαυματουργίας του, καὶ τὰς ὑπὲρ φύσιν ἀρετάς του, τὰς ἀφήνω σήμερον διὰ τὸ στενὸν τοῦ καιροῦ, καὶ γυρίζω τὸν λόγον μου εἰς ἐκείνους τοὺς φιλομαθεῖς καὶ φιλοπάτριδας, ἐγχωρίους τε καὶ ξένους, οἱ ὅποιοι συνέδραμον τὸ Σχολεῖον μας, ὁ μὲν μὲ πολλὰ, ὁ δὲ μὲ ὀλίγα, καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς οἰκοδομῆς του, καὶ εἰς τὸ λάσσον του, ἐν πρώτοις λοιπὸν ὁ εἰς Βουκουρέστιον πληρώσας τὸ κοινὸν χρέος μακαρίτης Σωφρόνιος Μουρτζιζούλα ἔδωκε. . . . .

Σελ. 24-39, ὡς ἐλέχθη, περιέχουν κατάλογον τῶν συνδρομητῶν τῶν σχολείων, εἰς τὸ τέλος δέ, σελ. 39, ὑπάρχει ἡ ἐξῆς μεταγενεστέρα σημείωσις :

«Σημ'. Ὡς γνωστὸν τῷ 1866 πυρποληθέντων τῶν σχολείων μας, διὰ κοινῆς συνεισφορᾶς τῶν πολιτῶν ἀνεκτίσθη τὸ ἐλ. σχολεῖον, ἐπεσκευάσθη τὸ δημοτικὸν σχολεῖον καὶ ἐκ θεμελιῶν ἀνιδρύθη τὸ Παρθεναγωγεῖον μας. Ἄτυχῶς ὁμῶς ὁ κατάλογος τῶν εὐεργετῶν δωρητῶν καὶ συνδρομητῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπωλέσθη. Οὐχ ἦττον ἡ μνήμη καὶ τῶν εὐεργετῶν δωρητῶν καὶ συνδρομητῶν ἐκείνων διαμενεῖ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀγείρως καὶ ἀληθως. Αἰώνια αὐτῶν ἡ μνήμη.

Ἐσχάτως δὲ κατὰ τὸ 1875 ὁ ἀείδημος Σίμος Σιμώττας διὰ διαθήκης του ἐδωρήσατο εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια ἡμῶν 1000.

Μέγας ευεργέτης τῶν ἐλ. σχολείων μας ἐγένετο ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Παννάκης Σ. Σιμῶττα ἐξασφαλισάμενος ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῇ Ἐθνικῇ τῆς Ἑλλάδος Τραπεζῇ φράγκα χρυσά 25.000. »

Κατόπιν ἀκολουθεῖ καταγραφή τῶν συνδρομῶν διαφόρων ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τῶν σχολείων μέχρι τῆς σελίδος 42. Σελ. 46 περιέχει κατάλογον τῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἐδώρησαν διάφοροι εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Σχολείου, τὸν ὁποῖον καὶ παραθέτομεν ἐνταῦθα :

	Σελ. 46 : "Ὅσοι ἀφιέρωσαν διάφορα βιβλία.	
ὁ μακαρ.	Παπακώστας Ντούλη διάφορα βιβλία εἰς τόμους	76
ὁ ἐν	Ἰασίῳ τῆς Μολδαυίας Ἄρχων κύρ Θεόδωρος γαίκα βιβλ. εἰς τόμους	200
ὁ μακαρ.	Νίτσας Ἰωάννου Λέκου ἐν σῶμα Λεξικά τοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ τόμους	3:
	ὁ αὐτὸς ἐν σῶμα Γεωγραφίας τοῦ Λωρέντη ὁμοῦ μετὸν Ἄτλαντα εἰς τόμους	3:
ὁ ἐν	Ζέμωνι ἐντιμότετος κύριος Δήμηκας Κώστα Τζέκου ἐν σῶμα Γεωγραφίας τοῦ Λεριώτη ὁμοῦ μετὸν Ἄτλαντα εἰς τόμους	3:
ὁ κύριος	ὁ αὐτὸς τὴν σφραγίδα τοῦ σχολείου μας Γεώργιος Ἰωάννου Λέκου ἐν σῶμα Γεωγραφίας τοῦ Λωρέντη ὁμοῦ μετὸν Ἄτλαντα ἔτι ἐν σῶμα Ἐγκυκλοποιιδ. Σ. Κομμητὰ	14
ὁ ἐν	Βιέννη ἐντιμότετος κύριος Ἰωάννης Βέλκου Νάντζου ἐν σῶμα λεξικά τοῦ Κοῦμα εἰς τόμους	2
ὁ ἐν	ὁ αὐτὸς μὴν παλαιὰν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τόμ. Ἀθήναις ἀποβιώσας Σοφολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Νεόφυτος Δοῦκας διάφορα βιβλία εἰς τόμους	37
ὁ	λογιώτατος κύρ Πέτρος Ἀναστασίου Κάρζια τέσσαρα σῶματα τῆς Ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς εἰς τόμους	12
ὁ μακαρ.	Δημήτριος Ν. Δάρβαρις διάφορα βιβλία εἰς τόμους	160
ὁ ἐν	ὁ αὐτὸς τόμους κατηγήσεων Ἀθήναις εὐγενέστατος κύρ Γεώργιος Πεντάδης Δάρβαρης τόμους	200
ὁ	ἐξοχώτατος κύριος Γεώργιος Κῶτα μὴν Δόπιαν Σκριτοῦραν καὶ ἐν παίγνιον τῆς φαντασίας εἰς τόμους	5
ὁ	λογιώτατος κύρ Στέφανος Σύμου Συμῶτα συνόψεις τῶν παίδων καὶ ἕνα χάρτην τῆς Ἑλλάδος εἰς τόμους	2
ὁ ἐν	Βιέννη εὐγενέστατος κύρ Ἰωάννης Μάρκου Δαρβάρειω, τοῦ καὶ Πεντάδης, καὶ ὑπάλληλος τοῦ Κοινοβουλίου τῆς κάτω Ἀουστρίας τόμους σχεδὸν τριακοσίους	28
οἱ ἐν	Ἀθήναις κύριοι Γρηγόριος Παπαδόπουλος, καὶ Μιχαῆλ Ντούμπα 5. σῶματα ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Γολσμιθ. ἔτερα — 4. σῶμ. ἱστορίας νεωτέρας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Κύτλη, ἔτι — 1: σῶμα Γεωγραφίας τοῦ Λωρέντη μετὸν Ἄτλαντας καὶ ἔτερα ἄλλα διάφορα βιβλία.	300

Εἰς τὴν σελ. 48 καταγράφονται τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Γ. Λέκου τὸ 1858 δωρηθέντα βιβλία ὡς ἔπεται :

1858. Ἰουνίου 4.

Ἀφιέρωμα τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Γ. Λέκου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Σχολήν.

1. σῶμα Πτολεμαίου εἰς τόμους 3:	1. » Λυσίου ρήτορος 1
1. » Πλουτάρχου 6:	1. » Ἑρωδιανοῦ 1
1. » Πλουτάρχου Παράλληλοι βίοι 9:	1. Ἰσαίου ρήτορος 1
1. » Ἀριστοφάνους Κωμωδίαι 3.	Κοῖντου τοῦ μεθ' Ὀμηρον 1
1. » Ἀνθολογία ἑλληνικὴ 3.	Ἀισωπείου Μύλωνος 1
1. » Ἰσοκράτους 3.	Ἀπολλοδώρου 1
1. » Δίωνος Κασίου 4:	Μάρκου Ἀτωνίνου 1
1. » Ξενοφώντος 6.	Βιβλίον μιθυστόρημα 1
1. » Ἀριστοτέλους ἅπαντα 6.	Ἀππιανου 1
1. » Πausανίου 3:	Ἀπόκρυφα τῶν Παρισίων 1
1. » Διογένους Λαερτίου 2:	Ἱερὸν καὶ θεῖον ἀπάνθισμα 1
1. » Διοδώρου Σικελιώτου 6:	Ἐπιτομὴ ἑλληνικῆς ἱστορίας 1
1. » Ἀθηναίου Δ. 4:	Γενικὴ ἱστορία 1
1. » Δημοσθένους ἅπαντα 3:	Θεοφράστου χαρακτήρες 1
1. » Λουκιανου ἅπαντα 4.	σύνοψις . . . Κούμα 1
1. » Διονυσίου Ἀλικαρνασέως 6.	<hr/> 132
1. » Στράβωνος 3.	Τὰ ἀντικρῶ τὸμ. 132
1. » Στουβαίου 3.	Σχόλια εἰς Εὐρυπίδην 1
1. » Πολυβίου 4.	Μελλάνυμφοι 3
1. » Ἐγκυκλοπαιδεῖα Κομητᾶ 10.	Ἀριθμητικὴ Κούδη 1
1. » Φιλοσοφία Βάμβρα 1.	Στοιχεῖα Λατινικῆς Γλ. 1
1. » Ἀππιανου 4.	Ἀρχαιολογία Ρόνισον; 1
1. » Γεωγραφία Χορτάκι 1.	Ἀριθμητικὴ Καλαμ. 1
1. » Γεωμετρία Βάφα 1.	Ἄτλαντες Γεωγραφικοὶ 1
1. » Γαλλικὴ ἐγκυκλοπαιδεῖα 1.	Γαλλικὴ Γραμματικὴ 1
1. » Ἱστορία Γαλ. ἐπαναστάσ. 2:	διάφορα φυλλάδια δέκα <hr/> 10
1. » Ἡροδότου 3.	τόμ. 152 — 152
1. » Αἰλιανου 1	

Σελὶς 47 περιέχει τὸν Ἐπίλογον, τὸν ὁποῖον καὶ παραθέτομεν.

Ἐπίλογος

Αὐτοὶ εἶναι οἱ φιλόκαλοι καὶ φιλόμουσοι, οἱ ὁποῖοι συνέδραμον ἕως σήμερον καὶ ἐβοήθησαν ἀμφοτέρα τὰ σχολεῖα μας, ἀπὸ τούτων ὁποῖους μερικοὶ συνέδραμον ὄχι μόνον εἰς αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀγίας ἐκκλησίας μας, καθὼς οἱ ἐν Ζέμονι τζικάδες με φελόνια καὶ στιχάριον πολῦτιμα, ὁ μακαρίτης Νικόλαος Ἰωάννου Λέκου με ἀργυροχρυσομένον δισκοποτήριον, ἱερὰ καλύματα, φελόνιον, καὶ με ἄλλα λαμπρὰ καὶ πολυτελῆ ἄμφια. ἐκτὸς τούτων συνέδραμον τὰς ἐκκλησίας μας καὶ ὁ μακαρίτης Πέτρος Χατζῆ Σύμου καὶ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὁ ἐντιμότετος κύριος Γεώργιος Κώκου, ὁ μὲν μακαρίτης Πέτρος, με φελόνιον, στιχάριον, ἐπιτραχήλιον, ἐπιμάνικα τὰ ὁποῖα ὄλα εἶναι καὶ ὠραῖα καὶ πολῦτιμα, ὁ δὲ Γεώργιος Κώκου με ὠραιότατα ἐξαπτέρυγα καὶ με τὸν τί-

μιον Σταυρόν, ὡς τὰ βλέπομεν. ὄλους λοιπὸν αὐτοὺς ἢ πάντα τὰ ἀγαθὰ χορηγοῦσα θεία πρόνοια, εἴθε νὰ διατηρῇ, σκέπη τε καὶ φυλάττη, διὰ πρεσβειῶν τοῦ σήμερον ἑορταζομένου ἀγίου καὶ θαυματουργοῦ ἀγίου Σπυριδῶνος, καὶ διὰ τῶν εὐπροσδέκτων εὐχῶν καὶ δεήσεων τοῦ πανιερωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ Δεσπότη κυρίου κυρίου Νικηφόρου ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ ἀπὸ κάθε ἐναντίαν περίστασιν καὶ νὰ ἀνταποδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ἀγίας ἐκκλησίας μας, συνδρομὴν τῶν καὶ βοήθειαν μυριοπλάσιον, χαρίζουσα αὐτοῖς ὑγείαν πολυχρόνιον εὐδαιμονίαν ἀμετάπτωτον, καὶ καταγράφουσα τὰ τίμια αὐτῶν ὀνόματα μετὰ τῶν δικαίων· αὕτη ἡ θεία πρόνοια εἴθε νὰ ἐπινεύσῃ καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐπιλοίπων συμπατριωτῶν μας, παρόντων τε καὶ ἀπόντων, διὰ νὰ προσφέρωσι καὶ αὐτοὶ τοὺς ἐπὶ τὴν γεννήσασαν καὶ θρέψασαν αὐτοὺς πατρίδα κατὰ δύναμιν καὶ κατὰ προαίρεσιν βοήθειάν των, διὰ νὰ εἴμεσθα ὄλοι ἐν μέλος προστάται τῶν καλῶν, ζηλοταὶ καὶ καλοθεληταὶ τῆς πατρίδος, ὑπέρμαχοι τῶν σχολείων, καὶ τῶν ἀγίων ἐκκλησιῶν, καὶ τέλος διὰ νὰ μείνουν ἀθάνατα τὰ τίμια ὀνόματά μας, μνημονευόμενα καὶ παρὰ τῶν ἀπογόνων μας, καὶ ἐπαινούμενα καὶ θαυμαζόμενα ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου ἀμήν.»

Α. Σ.

4. ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΗΝ

1. Τὸ παρακάτω τραγούδι τραγουδιέται τὴν Πέμπτη τὸ βράδυ ὕστερα ἀπὸ τὸ ἀνάπιασμα τῶν προζυμιῶν γιὰ τὸ γάμο. Τραγουδιέται στῆς νύφης τὸ σπίτι καὶ γύρω ἀπ' τὸ προζύμι. Τὸ μέλος τοῦ τραγουδιοῦ εἶναι ἐντελῶς ἰδιότυπο, καὶ εὐλόγως προκαλεῖ τὰ ἀναφυλλητὰ τῆς νύφης καὶ τοὺς λυγμούς τῶν γονέων της.

*Ἡ περισσότερούλα ἡ νύφη μας κάθιτι στοὺν κλώνου
καὶ μου λαλεῖ.*

Οὔδι νιὸ φουβᾶτι κι' οὔδι ἄγουρουν

Οὔτι νι'μπιθιρά της κι' οὔδι τὸν πιθιρό.

Κι' ἀντραδέρφη της καὶ μου λαλεῖ·

— Σήκου νύφη μ, κι' ὅτ' ἔφιξι,

σήκου νὰ ζυμώσης ἰννιὰ ψουμιά,

νὰ ξιπρουβουδίσης ἰννιὰ βοσκοὺς

κι νὰ καρτερέσης ἄλνοὺς ἰννιὰ.

2. Τραγούδι ποὺ τραγουδιέται στὴ γιορτὴ τοῦ Λαζάρου.

N - δντας κίνησι οὐ Μάρκους

ν - ἀπ' τὴ δικατιά. (δὶς)

Κι τὴν κόνα παραγγέλνει·

— Κόνα μου, νὰ φκιάσης δείπνου

κι νὰ καρτιρέις,

ὅσπου λάλησαν τ' ἀρνίθια,

λάλει ὄρνιθιο. (δὶς)

Τὰ σκυλιὰ χτυποῦν τίς πόρτις,

— Κόνα, μ' ἄνοιξι,